

Dél-Tisza menti pókegyüttesek szerkezete

Gallé Róbert, Strifler Gerda és Vesztergom Norbert

Szegedi Tudomány Egyetem Ökológia Tanszék

e-mail: galle.robert@gmail.com

A Tisza-völgy déli szakaszán az élőhelyek tájléptékű mozaikossága figyelhető meg. A nagytáblás mezőgazdasági művelés alatt álló területek közé természetközeli és degradált gyepek, valamint telepített erdők ékelődnek. Vizsgálatainkat Szegedtől északra, két Tisza-menti tájablakban végeztük. A két területen összesen 10 erdő és 10 gyeppókközösségeit vizsgáltuk. A pókokat minden vizsgálati helyen 3x5 Barber-féle talajcsapdával gyűjtöttük. Feljegyeztük a csapdák körül 1x1 méteres kvadrátban a növényzet magasságát, borítását talajszinten, 10 és 40 cm magasságban. Meghatároztuk a talaj felső 5 cm rétegéből vett talajminta relatív nedvességét. Légi fotók segítségével becsültük a mintavételi helyek körül 250 méter sugarú belül a gyepek, szántók, erdők arányát. Összesen 134 faj 3594 ivarérett egyedét határoztuk meg. A gyepek és az erdők esetén sem találtunk szignifikáns eltérést a hullámtéri és a mentett oldali mintavételi helyek fajszáma közt. A Rényi-féle diverzitásrendezés alapján mindkét esetben a mentett oldali mintavételi helyek diverzitása magasabb. A pókok fajszámát befolyásoló változókat regressziós fák segítségével kevert lineáris modellekkel kerestük. Gyepek esetén a fajszám szoros pozitív kapcsolatban áll a talajnedvességgel és negatív kapcsolatban a 250 méter sugarú körön belüli erdők arányával. Ennek oka, hogy az erdők arányának növekedésével nő az erdei specialista fajok száma és csökken a gyeppospecialista fajoké a vizsgált gyepeken. Az erdők esetén a talajnedvesség hatása jelentős. Az együttesek szerkezetére ható változókat kanonikus korrespondencia analízissel vizsgáltuk. A gyepek együtteseire a 250 méter sugarú körön belüli erdők aránya, a talajnedvesség, az elöntés, a vegetáció borítása 10 cm magasságban és a vegetáció magassága hat. Az erdők esetén fás- és lágyszárú vegetáció fajszáma, a talajnedvesség és az elöntések játszanak szerepet. Az erdők és gyepek vizsgálatakor is jelentősen eltérnek a különböző típusú élőhelyek. Eredményeink alapján a hullámtéri fauna megóvása mellett a mentett oldali élőhelyek sokféleségének fenntartása is szükséges a táj ízeltlábú faunájának megőrzéséhez.